

Van Wijk

door scherpschutters. Tegen de huisvlucht-atoombom, waarvoor men in Amerika vrees, helpen geen scherpschutters. Tegen het vernielen van gebouwen, de Sacré Coeur, de Westminster Chapel, bij het roven of vernielen van kostbare schilderijen helpen geen scherpschutters. Maar zelfs bij echte guerillahandelingen helpen scherpschutters niet. „München” is een afschuwelijk voorbeeld; het politiegeweld tegen studenten in Phnom Penh is een afschuwelijk voorbeeld; „Maalot” is een afschuwelijk voorbeeld, en het omgekeerde? De vliegtuigkaping op Schiphol op 3 maart jongstleden bewijst, dat andere middelen mogelijk zijn, hoe onwettelijk de op die kaping gevolgde berechting ook was. Ik was één van de twee bomvrij toegelaten ooggetuigen op die zitting. Maar die schijnvertoning was altijd nog beter dan een bloedbad met de bijbehorende terugslagen tegen jongens die zich als militair beschouwen, die een bevel uitvoeren. En de enigen tegen wie de scherpschutters officieel moeten worden ingezet, de paramilitaire revolutionairen, zijn in Nederland en in geheel Europa een verdwijnende kleine groep, die zich overigens ook niet minder dan de anderen aan het schieten door scherpschutters onttrekt. Anderen – grote en kleine mafia-terroristen – zijn in feite veel gevaarlijker dan de politieke. Nu is de vraag: Wat moet er tegen gebeuren? Ik meen, dat de Ministers goed doen, deze gehele problematiek eerst nauwkeurig te doen onderzoeken en kennis te nemen van het feitelijk verloop van geweldsituaties, alvorens deze even ondeugdelijke als noodlottige middelen in te zetten. Ik beschouw ze als een bijdrage, ongetwijfeld ongewild, tot een sluipende fascisering van bestuur en denken, die moet worden afgewezen.

Ik wil één punt aan de orde stellen met betrekking tot artikel 11 van het Wetboek van Strafvordering. Daarbij gaat het om de rechtsgang, waarbij men kan appelleren tegen een niet-vervolg. In Amsterdam is veelvuldig een ervaring opgedaan, die is beschreven in „de Volkskrant” van 29 mei door mr. Wolfensperger. Hij maakt kenbaar, hoe ondanks een duidelijke uitspraak van het gerechtshof, klachten in de doofpot van de buitenvervolgstelling worden gestopt. Ik heb erover gelezen en nagedacht. Ik vraag mij af, of het niet mogelijk was, dat de Minister aan deze vreemde situatie een eind maakte door aan de officieren van justitie de opdracht te geven, zich te houden aan de uitspraken van het gerechtshof. Dat lijkt mij meer dan redelijk.

Het laatste punt, dat ik aan de orde wil stellen, betreft een onderwerp, dat mij bijzonder heeft getroffen en dat mijns inziens bijzonder kwalijk is. Wij hebben van de Minister op 6 juni een stuk ontvangen, genummerd 104b, gevolgd door nr. 104a, waarin worden herhaald de antwoorden, die enkele leden van de Tweede Kamer – Jurgens, Goudsmit, De Vries en Van der Lek – hebben ontvangen op hun vragen over hetgeen is geschied met twee illegaal in Nederland wonende Duitsers. Dat waren herhaalde vragen, omdat de inlichtingen van die kamerleden algeheel afwaken van het verhaal van de Minister. Volgens politie en Minister was de identiteit van die twee niet bekend. Zij hebben niet, ten minste niet begrijpelijk, om een raadsman gevraagd. Zij zijn alleen uitgezet, omdat zij geen geldige papieren hadden. Zij werden alleen verdacht van het niet hebben van die papieren. De advocaat, althans van de ene, was mr. Van Bennekom. Ik heb hem gisteren met zijn dossier bij mij gehad. Op 4 februari werden die twee mannen gearresteerd. Op 5 februari meldde „de Volkskrant” – een ochtendblad –, dat in Hamburg en Frankfurt een groep Baader Meinhof-anarchisten is gearresteerd, alsmede: „ook in Amsterdam zijn twee Duitsers aangehouden in verband met deze zaak”. Dit bericht komt uiteraard van de politie en het is op 4 februari verstrekt; anders kon het niet in die krant staan. De ene Duitser is Ekkehard Blenck. Een uur na hem is gearresteerd, eveneens ten huize van een Amsterdamse zenuwarts, de tweede man, Axel Dieter Achterath. Zijn advocaat was Van Bennekom, die hem al jaren kent. Hij heeft tevergeefs getracht zijn cliënt te spreken te krijgen, terwijl de cliënt vanaf het eerste begin tevergeefs heeft getracht zijn advocaat te raadplegen. Omdat Achterath hier woonde onder de schuilnaam Tony de Vries en Van Bennekom niet wist wat Achterath dienaangaande aan de

Van Wijk e.a.

politie had verklaard, is de werkelijke naam door Van Bennekom niet genoemd, maar wel de naam Tony de Vries en een menigte zeer duidelijke details. Er is contact geweest tussen de Nederlandse en de Duitse politie; lees „Trouw” van 5 februari, waarin staat: „Tussen de Amsterdamse en de Westduitse politie is druk overleg aan de gang over wat is gevonden aan materiaal en er wordt informatie uitgewisseld over de twee in het Amsterdamse pand gearresteerden”.

In het huis, waar Blenck woonde, werden gevonden – aldus weer in dat nummer van „Trouw” – materiaal voor het vervalsen van paspoorten en materiaal voor het vervaardigen van bommen; de Duitser is in arrest – zo heet het – wegens het overtreden van de Vuurwapenwet. In het huis van Achterath werd gevonden een brief van mr. Van Bennekom aan hem, aanvangend met de woorden „beste Dieter”. Uit de in mijn bezit zijnde getuigenverklaringen van Alexander Vink en Dorothea Cornelia Maria Derks, bij wie Achterath woonde, blijkt dat de politie aan Vink verklaarde, dat Achterath van de Baader-Meinhofbende was, en aan mevrouw Derks, dat hij een gevaarlijk crimineel was, die zich bezighield met het plegen van bomaanslagen, alsmede dat hij behoorde tot de Baader-Meinhofgroep.

Als de Minister dus de politie napraat dat zij van niets wist en dat het alleen ging om papieren, wordt hier gelogen. Wat hier plaatsvond, betreft een tweetal Duitsers die te maken hadden of te maken hebben met verenigingen, die zowel in Duitsland als in Nederland verboden verenigingen zijn, en ik zeg erbij: terecht. Achterath behoorde echter vermoedelijk tot het Sozialistische Patienten Kollektiv en niet tot de Baader-Meinhofgroep. Dat verandert aan het wezen niets; beide mannen werden sinds lang door de Duitse politie gezocht, zijn aan die politie overgegeven, zijn sindsdien in arrest, Achterath in Heidelberg. Van Bennekom heeft bovendien terstond aan de politie gezegd, dat hij wist dat Achterath = Tony de Vries in Duitsland werd gezocht.

Wat hier plaatsvond, ondanks veelvuldige telefoongesprekken van mr. Van Bennekom met politie, vreemdelingenpolitie en departementsambtenaren, was een geheel onrechtmatige, verkapt uitlevering, wederrechtelijk omdat een dwingend voorschrift van het Europees Verdrag over de mensenrechten en ons huidige, geldende vreemdelingenrecht en ons strafvorderingsrecht zijn geschonden, omdat aan Achterath zijn advocaat is onthouden, maar ook omdat gehandeld is op een wijze, die niet wordt gedekt door het uitleveringsverdrag Nederland-Duitsland, dat dateert van 31 december 1896 en herleefd is door de notawisseling van 1 december 1956 (*Tractatenblad* 1957, nr. 7). Dat uitleveringsverdrag is een uitleveringsverdrag-oude stijl. Het somt uitputtend de misdrijven op, waarvoor mag worden uitgeleverd. Lidmaatschap van een verboden vereniging behoort daar niet bij. Andere misdrijven, waarvan Achterath misschien had kunnen worden verdacht, zijn niet bekend. Ik acht deze gang van zaken met mr. Van Bennekom en met de zeer verontwaardigde vragenstellers in de Tweede Kamer volstrekt ontoelaatbaar in een rechtsstaat, die zich zelf respecteert. Ik weet niet, welke documenten de Minister wel of niet onder ogen heeft gehad, maar ik heb hier wel een brief bij mij van Staatssecretaris Van Loon aan mr. Van Bennekom, waarin hij bericht dat een brief van 26 februari met belangrijke bijlagen, waaronder een uiteenzetting van Achterath van 8 februari, in Heidelberg geschreven over de gang van zaken, niet is aangekomen. Ik acht hier een uitermate grondig onderzoek, en dan niet door departementsambtenaren of door medeplichtige politie, op zijn plaats. Wat antwoordt de Minister, als hij dit nu hoort?

De heer **Reijnen** (K.V.P.): Mijnheer de Voorzitter! In de periode dat dit beleidsdebat plaatsvindt, wordt op de departementen de laatste of, zo men wil, de voorlaatste hand gelegd aan de begroting voor 1975. Meerjarenbegrotingen kennen wij nog niet en wij hebben dus ook niet de mogelijkheid de blik wat verder vooruit te werpen. Het zou mij daarom niet bevreemden – en wij brengen daarvoor het gepaste begrip op – als de Ministers bij het aanhoren van de sprekers op dit tijdstip van het jaar een glimlach

Reijnen

niet kunnen onderdrukken omdat zij zich reeds sterker verbonden voelen met de blauwdruk voor 1975 dan met de lopende begroting. Ik heb evenwel gegronde hoop dat wij elkaar kunnen vinden, omdat deze Kamer de ernst die haar wordt toegeschreven, paart aan zin voor relativiteit, twee eigenschappen die ook beide bewindslieden sieren.

De taak en de functie, maar ook de organisatie en de bemanning van de politie staan de laatste tijd weer in een verhevigde belangstelling. Ik acht dat begrijpelijk omdat een aantal ontwikkelingen binnen de maatschappij en binnen de turbulente wereld van vandaag waarbij de politie betrokken wordt, daartoe duidelijk uitnodigen. Ik noem er slechts één, overigens wel een die sterk de aandacht trekt en opeist, namelijk de misdadigheid, beoefend in het kader van georganiseerde criminele samenwerking.

Ik werk dit vraagstuk niet verder uit, omdat binnen de interfractionele samenwerking van A.R.P., C.H.U. en K.V.P. mijn medeleden Boukema en Maeijer daar straks bij het beleidsdebat over Justitie nader op zullen ingaan. Ik zal mij voornamelijk beperken tot vraagstukken als de organisatie, c.q. reorganisatie van de politie, de korpssterkte, de politiekostenvergoeding, de opleiding en de vorming.

Maar voor ik dat doe haal ik hier in enigszins verkorte vorm graag aan – het is deze middag niet de eerste keer – de uitstekende samenvatting die commissaris Blaauw van de politie Rotterdam in het „Algemeen Politieblad” van 11 mei 1974 geeft van de voorwaarden waaraan, vanuit nationaal standpunt gezien, een effectieve bestrijding van het verschijnsel georganiseerde misdaad moet voldoen. Hij noemt de volgende punten:

1. een andere opzet van de politieorganisatie, namelijk één soort politie, regionaal georganiseerd;
2. regionaal opererende criminele inlichtingendiensten met een goede landelijke coördinatie;
3. regionaal opererende, goed uitgeruste observatiegroepen en andere recherche-eenheden waaruit zo nodig, zonder veel formaliteiten, landelijke eenheden kunnen worden geformeerd;
4. een goede scholing van het betrokken recherchepersoneel, omtrent alle aspecten verband houdende met de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit;
5. volledige inschakeling van alle overige politiediensten, met name de geüniformeerde politie, alsmede douane en Koninklijke Marechaussee.

De reorganisatie van de politie middels de vernieuwing van de Politiewet verloopt allesbehalve snel. Na de indiening van een voorontwerp van wet in 1969 bleek al spoedig dat de handhaving van het dualisme in het beheer van de Nederlandse politie, zoals dat nog was vervat in het voorontwerp, niet in overeenstemming was met de gedachtengang van de overgrote meerderheid van de Tweede Kamer, die pleitte voor een stelsel van regionaal beheerde politie.

De Ministers Polak en Beernink maakten een aanvang met de discussie over dit andere stelsel middels hun brief van 15 juli 1970, waarna hun opvolgers met de speciaal daartoe aangewezen regeringscommissaris prof. mr. J. M. Polak dit nieuwe stelsel verder hebben uitgewerkt, met name in de op 14 april 1972 uitgebrachte nota. Het voorlopig verslag van de Tweede Kamer verschijnt eerst op 29 augustus 1973. Wel blijkt daaruit wederom van grote overeenstemming over de wenselijkheid van gewestelijk gedecentraliseerd beheer.

Ook als men ervan uitgaat dat er probleemvelden liggen die niet zo gemakkelijk oplosbaar zijn, met name voor wat betreft de noodzaak om het centrale gezag op beslissende momenten, bij voorbeeld van bovenregionale calamiteit, invloed te geven, dan nog vraag ik mij af of het verantwoord is de huidige situatie die gemakkelijk aanleiding tot onzekerheid kan geven, te laten voortduren tot in 1979. Het laatste is immers kennelijk de bedoeling van de bewindslieden, blijkens de tekst op blz. 2 van stuk 12 707, nr. 6, luidende:

„Voor een wettelijke uitwerking van de voorstellen, gedaan in de Nota Herziening politiewet, lijkt een termijn van

5 jaren verantwoord. Vóór 15 januari 1979 moet zekerheid kunnen zijn verkregen over dit punt.”.

Kan niet bevorderd worden dat de uitwerking van deze voorstellen op zijn minst synchroon verloopt met de ontwikkeling van de gewestvorming, waartoe de Minister in dit najaar belangrijke stappen hoopt te zetten?

Versnelling in de wettelijke procedure van de herziening van de Politiewet zal mogelijk ook de beoogde verlenging van het zogenaamde stopwetje – waarvan ik geen bewonderaar ben – in een ander licht kunnen plaatsen. Een van de argumenten van de bewindslieden is namelijk dat men niet te licht mag tillen aan de problemen rond de overgang van rijks- naar gemeentepolitie en dan vervolgens weer van gemeentepolitie naar gewestpolitie. Hun argumenten worden zwakker naarmate er meer tijd gaat verlopen tussen de tweede overgang, namelijk die van een nieuwe gemeentepolitiegemeente, bevorderd bij het bereiken van 25 000 inwoners, naar gewestpolitie. Hun argumenten zouden juist meer aanspreken, indien die tweede trap – de wettelijke voorbereiding van de gewestpolitie –, naar voren gehaald zou kunnen worden in de tijd. Aan de overzijde is sterk aangedrongen op versnelling van de in uitzicht gestelde reorganisatie en de vraag is of het stopwetje, waarvoor de argumentatie weinig overtuigend is, die versnelling in feite niet mede tegenhoudt. Ook de wijze van wetgeving die hier wordt toegepast – een lex specialis die andermaal voor een periode van 5 jaar in de eigenlijke Politiewet gaat ingrijpen – is weinig fraai. Ik ben ook niet gelukkig met argumenten die de Minister van Justitie, blijkens een interview met het „Dagblad van het Oosten” van 15 juni jl. zou hebben gebruikt, om duidelijk te maken waarom er momenteel in de Tweede Kamer zoveel verzet is tegen het stopwetje. Volgens dit artikel heeft hij gezegd:

„De voorvechters van het binnenlands bestuur in de Tweede Kamer hebben een grote invloed. Menig burgemeester spreekt met fierheid over mijn politie. Gemeentepolitie is voor veel burgemeesters een statussymbool.”.

Als de Minister het zo heeft gezegd en bedoeld, zou ik willen opmerken dat er onder de 150 Tweede-Kamerleden welgeteld nog 1 burgemeester zit. En als de Minister de aanduiding statussymbool in deze context heeft gezet, dan is dat mijns inziens een miskenning van de argumenten die er voor het plaatselijk bestuur zijn om in de huidige situatie gemeentepolitie te prefereren.

Ik zou vervolgens iets willen zeggen over de korpssterkte. De sterkte van de korpsen heeft geen gelijke tred gehouden met de ontwikkelingen van de afgelopen jaren, terwijl het van zulk een groot belang is dat de politie daarop snel en adequaat kan reageren. De tekorten zijn er over de gehele lijn, zowel bij het Korps Rijkspolitie als bij de gemeentepolitie, bij de laatste in versterkte mate in de grote steden.

De ontwikkelingen waarop ik zoëven doelde, wil ik niet in den brede behandelen; ik wil ze wel kort nog eens aanduiden:

1. de toenemende criminaliteit en het dalende oplossingspercentage daarvan (collega Boukema zal straks in zijn betoog een aantal verfijningen in deze begrippen aanbrengen);
2. de bestrijding van de verkeersonveiligheid, de hulpverlening (telefonische assistentieverzoeken) en de handhaving van de openbare orde, waaronder bijstandsverleningen, bommeldingen en bescherming van minderheidsgroeperingen;
3. de arbeidstijdverkortingen in 5 stadia in de loop der jaren van 48 uur naar 41¼ uur, vaak zonder, soms met een geringe sterktecompensatie;
4. de verhoging van het aantal verlofdagen voor bepaalde categorieën personeel, zonder enige compensatie;
5. de eerste en de voortgezette opleiding en de maatschappelijke vorming, die aanzienlijk hogere eisen stellen dan voorheen;
6. de controle van en het toezicht op het toenemend aantal vreemdelingen.

Reijnen

Als wij spreken over korpssterkte zijn er twee zaken aan de orde. Enerzijds de methodiek die ten departemente wordt gevolgd om de korpssterkte te bepalen en anderzijds het reeds jarenlang niet kunnen voldoen aan die vastgestelde organieke sterkte, een structureel punt. Eerst het punt van de de methodiek. Ten aanzien van de gemeentepolitie heeft de Minister van Binnenlandse Zaken in zijn memorie van toelichting in het vooruitzicht gesteld dat in samenwerking met 16 gemeenten (de zogenaamde voorbeeldgemeenten) zal worden bezien, in hoeverre de vuistregel, dat de organieke sterkte van de gemeentelijke politiekorpsen op basis van het inwonertal periodiek wordt uitgebreid, kan worden bijgesteld. Ik zou de Minister willen vragen of dit onderzoek reeds is afgerond en tot welke resultaten dit heeft geleid. Bij het Korps Rijkspolitie is voor zover mij bekend de methodiek van de korpssterkte geen discussiepunt.

Ten aanzien van het tweede punt, het inlopen van de structurele achterstand door middel van het geven van een forse injectie, heeft de Minister van Justitie reeds een toezegging gedaan om de rijkspolitie met 1000 man per jaar uit te breiden. Ik heb begrepen dat voor de gemeentepolitie eveneens een belangrijke uitbreiding in het verschiet ligt, doch voor zover mij bekend heeft de Minister nog geen concrete aanduidingen gegeven. Mag ik aannemen dat dit laatste in verband staat met berichten dat Minister Duisenberg bereid is voor deze uitbreiding middelen vrij te maken mits de reservepolitie daarvoor, als ik het eenvoudig mag zeggen, bij hem „wordt ingeleverd”? En hoe moet ik in dat verband interpreteren de mededeling die de Minister op 6 november 1973 aan de overzijde deed (blz. 679 van de *Handelingen*) luidende:

„De taak van de reservepolitie is overigens nog een onderwerp van studie door het departement van mijn ambtgenoot en dat van mij.”.

Ik wil gaarne tot uitdrukking brengen dat ik de lof voor de reservepolitie die aan de overkant is uitgesproken ook tot de mijne maak. Ik kan mij niettemin voorstellen dat dit instituut, ontstaan onder de druk van de zeer bijzondere omstandigheden die Europa toen doormaakte, thans ter discussie wordt gesteld, zeker als die discussie tot doel heeft om tegen de achtergrond van de beperkte middelen waarover het land beschikt, eerst de hoofdzaak, het volledig bemannen en het volwaardig doen functioneren van de beroepsolitie, veilig te stellen.

Uitbreiding van de politie stelt vanzelfsprekend hoge eisen aan de werving, de selectie en de opleiding. Het invoeren van de centrale wervingscommissie voor de gemeentepolitie betekent een belangrijke verbetering. In samenhang daarmee heeft de Minister aan de overzijde toegezegd dat nog in de loop van dit jaar een landelijk selectiecentrum zal worden opgericht. Ik zal het op prijs stellen indien de Minister over het stadium van voorbereiding en de vermoedelijke datum van invoering mededelingen kan doen.

Iets langer zou ik willen stilstaan bij de opleiding van de gemeentepolitie, niet slechts omdat dit onderwerp mijn grote belangstelling geniet en ik evenals mijn collega Troostwijk regelmatig gastdocent mag zijn op de kaderschool in Zutphen, maar veel meer nog omdat een sterke opleiding een onmisbaar element is.

In de periode van na de oorlog tot heden zijn door de centrale overheid belangrijke impulsen gegeven in de sector van de politieopleidingen. Zo zijn naast de regionale, primaire opleidingscholen, de Verkeersschool, de Rechterschool en de Kaderschool, ontstaan, terwijl onlangs de School voor Mobiele Eenheden te Woensdrecht van start mocht gaan. Voorts kennen wij de Nederlandse Politie Academie en het Studiecentrum voor Hogere Politieambtenaren. Ook het Korps Rijkspolitie heeft de nodige opleidingsinstituten. Bovendien worden allerlei cursussen georganiseerd, zoals vormingscursussen, technische opleidingen, cursussen voor schietinstructeurs en docentenstudieweken.

Teleurstellend is echter, dat de voor de politiemann zeer belangrijke opleiding, nl. een opleiding voor het behalen van het B-diploma, ontbreekt, belangrijk omdat bij KB van 24 december 1957, nr. S 551, het bezit van het B-diploma verplicht is gesteld om bevorderd te kunnen worden tot brigadier van politie. Voorts wordt het niet alleen gehanteerd als criterium bij de bevordering, maar is het bovendien in de praktijk niet ongebruikelijk dat het bezit van het B-diploma als voorwaarde voor plaatsing bij een bijzondere tak van dienst wordt gesteld.

Reeds vele jaren heeft dit onderwerp de aandacht van vele instanties, doch tot heden heeft het niet kunnen resulteren in een landelijke georganiseerde B-opleiding. Weliswaar bestaan momenteel allerlei, plaatselijk of regionaal, wel of niet door de korpsen gesteunde, opleidingen, maar deze opleidingen zijn in het algemeen gebrekkig en zeer verschillend van opzet. De examenresultaten zijn dan ook over het algemeen ontmoedigend. Het aantal geslaagden blijft beneden de 50 pct.

In januari 1967 ontvingen de dagelijkse besturen van de primaire scholen het verzoek van de Minister van Binnenlandse Zaken om medewerking te verlenen bij het organiseren van de B-opleidingen. Deze organisatie treft men bij mijn weten alleen in Noordost-Nederland aan.

Bij circulaire van de Minister van Binnenlandse Zaken van 25 oktober 1971 schrijft de Minister o.a.:

„De organisatie en de werkwijze van de opleidingen voor het politiediploma B verkeren, naar ook uit een landelijk onderzoek is gebleken, in een onbevredigende situatie.”.

„Ik stel mij voor, dat in overleg met de leiding van de primaire scholen, alsmede met de leiders van de bestaande B-cursussen, een organisatie kan worden opgebouwd, die elke politiemann de gelegenheid biedt om enkele jaren na zijn eerste opleiding een voortgezette opleiding van goed niveau te kunnen volgen.”.

Dit schrijven heeft geleid tot de instelling van een landelijke werkgroep, bestaande uit de adjunct-directeuren van een aantal opleidingsscholen, die onder leiding van de chef van de afdeling onderwijsbeleid van het departement zich tot nog toe hoofdzakelijk bezig hebben gehouden met lesfaseringen.

In aansluiting daarop ontvingen de burgemeesters de circulaire van 19 maart 1973 met als onderwerp „Reorganisatie B-opleiding”. In deze circulaire stelt de Minister o.a.:

- de verantwoordelijkheid van een goede B-opleiding officieel over te dragen aan de besturen van de primaire scholen;
- een groot aantal cursuscentra in te stellen;
- per school 2 docenten aan te stellen die vanuit de school de B-opleiding gaan verzorgen;
- het aantal lesuren te beperken;
- de kosten aan deze opleiding verbonden te bestrijden uit de door de cursisten te betalen cursusgelden.

Naar aanleiding van de ontvouwde plannen kreeg dit onderwerp veel aandacht. In eerste instantie kwamen de directeuren van de primaire scholen onder leiding van de chef van de hoofd-afdeling van het Departement van Binnenlandse Zaken enkele keren bijeen, die aan de hand van een door een van de directeuren gemaakte vragenlijst de plannen van de Minister bespraken. Vervolgens kwam het onderwerp ter bespreking op de vergadering van de korpschefs en tenslotte bogen de besturen van de primaire scholen zich over deze materie.

Het uiteindelijke resultaat van alle vergaderingen was, dat de plannen van de Minister geen instemming van de betrokkenen konden krijgen, omdat men:

- een verantwoorde personeelsbezetting wenst en in ieder geval een andere dan die de Minister voorstelt;
- een andere wijze van financiering wenst;
- geïnformeerd wil worden of het huidige B-diploma in deze vorm gehandhaafd blijft.

Naar aanleiding van de uit den lande bij het departement binnengekomen reacties is het plan ter zijde gelegd met de mededeling dat men zich opnieuw zal beraden. Het is niet bekend of dit beraad reeds een afronding heeft gekregen. Hetgeen inmiddels

Reijnen

wel sterk in de aandacht is gekomen, is de vraag of het B-diploma nog wel een zinvolle norm is voor de bevordering tot de kadderrangen. Overigens heeft deze aandacht nog niet geleid tot het instellen van een commissie die zich daarover zou kunnen gaan beraden.

Resultaat is dat nog geen enkele verbetering tot stand is gebracht. Onbegrijpelijk vooral als men bedenkt dat deze opleiding niet alleen te maken heeft met een vakopleiding, maar dat aan het diploma bovendien zulke belangrijke rechtspositionele aspecten voor de politiemans verbonden kunnen zijn.

Naar mijn mening – en daarmee wil ik dit onderwerp afsluiten – dienen twee zaken ter hand te worden genomen. Enerzijds zal naar aanleiding van de uit den lande binnengekomen reacties een aangepaste organisatievorm voor de B-opleiding ingesteld moeten worden. Anderzijds zal antwoord gevonden moeten worden op de vraag welke waarde aan het B-diploma geschonken kan worden. Ik stel mij namelijk voor, dat indien men eventueel t.z.t. besluit dat het B-diploma in de huidige vorm moet verdwijnen, men jaren nodig zal hebben om een alternatief te kunnen invoeren.

Ik kom dan bij een onderwerp dat gemeenten met gemeentepolitie nogal eens wat kopzorgen kost, namelijk de rijksvergoeding voor de politiekosten. De normvergoedingen blijven meer en meer achter bij de sterk stijgende kosten. Ik ben in de gelegenheid geweest mij in het cijfermateriaal van een aantal gemeenten te verdiepen. Mij bleek dat de tekorten van de gemeenten met gemeentepolitie voortdurend zijn toegenomen en voor 1974 geraamd worden op ongeveer 28 mln. gulden. In het bijzonder de vergoeding voor materiële kosten, waaronder de gebouwen, zijn hiervan de oorzaak. Naast de klacht over het tekort op de verkeerslichten, dat 4 jaar geleden al 9 mln. gulden bedroeg, en dat voor andere technische voorzieningen, zoals de verbindingsdienst en de recherche, kan men een bijzondere klacht horen over de vergoeding van de huisvesting, vooral voor de nieuwbouw. Het blijkt onmogelijk met de bestaande vergoeding voor de gebouwen in een adequate huisvesting van de politie te voorzien.

Omdat door de rijksoverheid stilzwijgend nog wordt uitgegaan van de fictie, dat de vergoeding kostendekkend is, komen met name de zogenaamde artikel-12-gemeenten in grote moeilijkheden. Het bouwen van een nieuwe passende huisvesting voor de politie kan onmogelijk worden, als Gedeputeerde Staten bij de uitoefening van hun begrotingstoezicht het voor rekening van de gemeente blijvende deel van de investering te hoog vinden en hun goedkeuring weigeren.

Afgezien van het feit dat in bijna alle gevallen de hoogte van de vergoeding onvoldoende is, wordt daarnaast als evidente klacht gehoord de onbekendheid met de wijze van normering. Het komt mij voor dat deze zaak zou moeten worden opengemaakt door de normen integraal bekend te maken, zodat de gemeentebesturen tevoren precies weten hoe de vergoedingsbijdragen worden berekend. Dat geeft voor het gesprek met het Departement, maar evenzeer voor de verantwoording binnen de gemeente, een duidelijk beeld, waarom men recht heeft.

De te ontvangen vergoeding voor personeelskosten is in het algemeen gesproken redelijk, waarbij ik aantekenen dat een overschot voor de gemeenten in totaliteit tekorten voor individuele gemeenten niet uitsluit.

Ten slotte achten wij het voor een juist financieel inzicht van de gemeentebesturen van groot belang dat de definitieve vaststelling van de normbedragen die soms jaren achteraf plaatsvindt, sneller tot stand komt dan nu praktijk is.

Mijnheer de Voorzitter! Tot slot nog een paar verspreide onderwerpen vóór ik tot een afsluiting kom.

Toen ik eerder in mijn bijdrage pleitte voor een versnelling van het proces van de politiereorganisatie in Nederland, heb ik daarbij vanzelfsprekend ook in het achterhoofd gehouden de problemen die er in deze tijd van grote spanning kunnen ontstaan bij de samenwerking, bij het elkaar vinden en verstaan van twee zeer verschillende politie-organisaties: de rijkspolitie en de gemeente-

Reijnen e.a.

politie. Een voorbeeld van goede samenwerking zijn naar mijn mening de regionale recherche-informatie- en coördinatieteams, zoals die in enkele delen van het land reeds met succes opereren. Ervan uitgaande dat de bewindslieden deze mening delen, rijst de vraag naar de mogelijkheid om hieraan een landelijke uitbreiding te geven.

Met het volgende punt heb ik vooralsnog wat meer moeite. Ik heb dat hier vanmiddag al meer gehoord. De rijkspolitie organiseert in september een symposium met sprekers uit Nederland, Engeland, Duitsland en Zweden met het doel, een bijdrage te leveren tot de meningsvorming over de reorganisatie van de Nederlandse politie. Omdat mij gebleken is dat in kringen van de gemeentepolitie de doelstelling daarvan en de behoefte daaraan niet duidelijk is overgekomen, zal ik het op prijs stellen – ik druk mij zeer voorzichtig uit – indien de Minister van Justitie, die volgens mijn informatie voornemens is het symposium zelf te openen, daaromtrent nadere mededelingen wil doen.

Ik ben mij ervan bewust, mijnheer de Voorzitter, dat ik in het voorgaande binnen de beperking die ook een beleidsdebat ons oplegt, niet méér heb gedaan dan een aantal aspecten aanduiden, merendeels zonder er diep op in te gaan. Ik hoop niettemin de bewindslieden voldoende vertrekpunten te hebben gegeven. Ik zeg hun gaarne dank voor de zorgzame en bekwame wijze waarop zij leiding geven aan dit moeilijke en veelbesproken onderdeel van hun respectieve departementen. Niet onuitgesproken mag blijven dat ik impliciet ook alle politiemensen hulde breng in de uitoefening van hun moeilijke, veeleisende en vaak levensgevaarlijke taak.

De vergadering wordt te 15.06 uur geschorst en te 15.15 uur hervat.

De heer Polak (V.V.D.): Mijnheer de Voorzitter! Het is vervelend, driemaal de Kamer te moeten bezighouden met redevoeringen. Dit komt door de indeling van onze werkzaamheden. Wij zijn ten slotte maar een kleine fractie; dat zullen wij verbeteren en misschien kan men dan op dezelfde dag wat andere geluiden beluisteren.

Het is een algemeen bekend feit, dat de wetgeving in ons land in een te traag tempo verloopt. Daarbij komen nog kabinetscrises en herhaalde verkiezingen als extra vertragende factoren. Ons recht raakt hierdoor achter. Dit is een ernstig verschijnsel in een staat, die een rechtsstaat beoogt te zijn.

De plannen en voornemens van deze Minister op wetgevend gebied kunnen wij vinden in de memorie van toelichting op de begroting. Gaarne zou ik van hem vernemen, hoe het op dit moment met die plannen en voornemens staat, alsook met het in de troonrede aangekondigde voornemen om geleidelijk het jeugdbeschermingsrecht te vernieuwen.

In de memorie van toelichting viel het mij op, dat slechts in de bijlage, die de bij de Staten-Generaal aanhangige wetsontwerpen opsomt, melding wordt gemaakt van de nieuwe regeling van het bewijsrecht in burgerlijke zaken. Dit wetsontwerp heeft een zich over vele jaren uitstrekkende voorgediedenis. Het is met liefderijke zorg voorbereid. Het is door de wetenschap en – wat ten minste even belangrijk is – door de Tweede Kamer gunstig ontvangen, zoals blijkt uit het voorlopig verslag, dat al heel wat maanden geleden werd uitgebracht.

Een nieuwe regeling van het bewijsrecht, mijnheer de Voorzitter, zal de burgerlijke processen vereenvoudigen en de rechter de zo gewenste ruimere armslag geven. Ik begrijp daarom niet, waarom de memorie van antwoord niet komt en in de begroting zo niet wordt vergeten, dan toch wordt doodgezwegen.

Wie bewijs zegt, zegt nu nog BW, omdat het vierde boek daarvan aan bewijs en verjaring is gewijd. In het nieuwe Burgerlijk wetboek zal het bewijs terecht geen plaats krijgen. Van dit nieuwe wetboek is nog altijd slechts één boek in werking en van dit gedeelte moet het burgerlijke jeugdrecht alweer geheel worden herzien. Zelfs overtuigde voorstanders van een nieuw Burgerlijk